

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 9ης Αυγούστου 1994 *

Στην υπόθεση C-396/92,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Bayerischer Verwaltungsgerichtshof προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Bund Naturschutz in Bayern eV,

Richard Stahnsdorf και 40 άλλων,

και

Freistaat Bayern,

και

Stadt Vilsbiburg,

Landkreis Landshut,

παρεμβαίνοντες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175, σ. 40),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους Ο. Due, Πρόεδρο, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco και D. A. O. Edward, προέδρους τμήματος, Κ. Ν. Κακούρη (εισηγητή), R. Joliet, F. A. Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Karpeyn και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. Gulmann

γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Bund Naturschutz in Bayern eV, εκπροσωπούμενη από τον U. Kaltenegger, δικηγόρο Landshut,

— οι προσφεύγοντες της κύριας δίκης υπό αύξ. αριθ. 5 έως 41, Birnkammer κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τον E. Schönefelder, δικηγόρο Μονάχου,

— το Freistaat Bayern, εκπροσωπούμενο από τον M. A. Dausen, καθηγητή του Πανεπιστημίου Bamberg,

— η Stadt Vilsbiburg, εκπροσωπούμενη από τον P. Barteit, πρώτο δήμαρχο,

- η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τους E. Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και Claus-Dieter Quassowski, Regierungsdirektor στο ίδιο Υπουργείο,
- το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τον A. Bos, νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών,
- το Ηνωμένο Βασίλειο, εκπροσωπούμενο από την S. Cochrane, Treasury Solicitor, και τον Derrick Wyatt, QC,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. Wägenbaur, κύριο νομικό σύμβουλο, και τον A. Böhlke, δικηγόρο Βρυξελλών,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Bund Naturschutz in Bayern eV, των Birnkammer κ.λπ., του Freistaat Bayern, της Stadt Vilsbiburg, εκπροσωπούμενης από τους R. Barteit και G. Nord, δεύτερο δήμαρχο, της Γερμανικής Κυβερνήσεως και της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από την S. L. Hudson, Assistant Treasury Solicitor, και τον D. Wyatt, QC, και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 22ας Μαρτίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Μαΐου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με Διάταξη της 5ης Νοεμβρίου 1992, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Νοεμβρίου 1992, το Bayerischer Verwaltungsgerichtshof υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης

Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175, σ. 40, στο εξής: οδηγία).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ της Bund Naturschutz in Bayern eV, οικολογικής οργανώσεως, και 41 άλλων προσφευγόντων, κυρίως αγροτών, αφενός, και του Freistaat Bayern (ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας), αφετέρου, ως προς το θέμα της συμφωνίας της διαδικασίας εγκρίσεως των προγραμμάτων κατασκευής δύο τμημάτων της νέας ομοσπονδιακής οδού Β 15 στη Βαυαρία προς τις απαιτήσεις της οδηγίας.

3 Η οδηγία εκδόθηκε βάσει των άρθρων 100 και 235 της Συνθήκης ΕΟΚ. Σύμφωνα με την πρώτη αιτιολογική σκέψη της, τα προγράμματα δράσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στον τομέα του περιβάλλοντος «(...) επιβεβαιώνουν την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη όσο το δυνατό πιο έγκαιρα οι επιπτώσεις στο περιβάλλον όλων των τεχνικών διαδικασιών σχεδιασμού και λήψεως αποφάσεων (...)» και, σύμφωνα με την όγδοη αιτιολογική σκέψη της, «(...) τα σχέδια που ανήκουν σε ορισμένες κατηγορίες έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και (...) πρέπει να υπόκεινται συστηματικά σε εκτίμηση».

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας ορίζει:

«1. Η παρούσα οδηγία αφορά την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον των σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

2. Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται ως σχέδιο:

- η υλοποίηση κατασκευαστικών εργασιών ή άλλων εγκαταστάσεων ή έργων,
 - άλλες επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον ή το τοπίο, στις οποίες περιλαμβάνονται και επεμβάσεις που αφορούν την εκμετάλλευση των πόρων του εδάφους·
 - (...)»
- 5 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας προβλέπει ότι «τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις απαραίτητες διατάξεις ώστε τα σχέδια που, ιδίως λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της θέσης τους, μπορούν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, να υποβάλλονται σε εκτίμηση όσον αφορά τις επιπτώσεις πριν δοθεί η άδεια. Αυτά τα σχέδια καθορίζονται στο άρθρο 4».
- 6 Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, «η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον μπορεί να διεξάγεται από τα κράτη μέλη στα πλαίσια των υπαρχουσών διαδικασιών παροχής αδειών για σχέδια ή, αν δεν υπάρχει τέτοια διαδικασία, στα πλαίσια άλλων διαδικασιών ή των διαδικασιών που θα θεσπιστούν για την εκπλήρωση των στόχων της παρούσας οδηγίας» και, κατά την παράγραφο 3, «τα κράτη μέλη μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εξαιρούν, εν όλω ή εν μέρει, ένα ειδικό σχέδιο από τις διατάξεις που προβλέπει η παρούσα οδηγία». Πάντως, τα κράτη μέλη πρέπει τότε, σύμφωνα με την ίδια διάταξη, να εξετάζουν αν ενδείκνυται άλλη μορφή εκτιμήσεως και να ενημερώνουν προηγουμένως την Επιτροπή για τους λόγους οι οποίοι δικαιολογούν την παρεχόμενη εξαίρεση.
- 7 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει, εξάλλου, ότι «τα σχέδια των κατηγοριών που αναφέρονται στο παράρτημα 1, με την επιφύλαξη του άρθρου 2, παράγραφος 3, υποβάλλονται σε εκτίμηση, σύμφωνα με τα άρθρα

5 έως 10». Το παράρτημα I αναφέρει στο σημείο 7, μεταξύ άλλων, την κατασκευή αυτοκινητοδρόμων και οδών ταχείας κυκλοφορίας.

8 Τα άρθρα 5 έως 10 περιέχουν διατάξεις που αφορούν ιδίως τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να λάβουν τα κράτη μέλη ώστε ο κύριος του έργου να παρέχει ορισμένες πληροφορίες, ώστε οι εθνικές αρχές αλλά και τα άλλα κράτη μέλη, τα οποία μπορεί να αφορά το εν λόγω σχέδιο, να διατυπώνουν τη γνώμη τους και το κοινό να ενημερώνεται. Όσον αφορά το κοινό, το άρθρο 6, παράγραφος 2, προβλέπει ειδικότερα ότι τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε κάθε αίτηση αδειας καθώς και οι παρεχόμενες από τον κύριο του έργου πληροφορίες να τίθενται στη διάθεση του κοινού, το οποίο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εκφράζει τη γνώμη του.

9 Σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη έπρεπε να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την οδηγία εντός προθεσμίας τριών ετών από την κοινοποίησή της. Δεδομένου ότι η οδηγία κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη στις 3 Ιουλίου 1985, η προθεσμία αυτή έληξε στις 3 Ιουλίου 1988.

10 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η οδηγία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο εκπροθέσμως με τον νόμο της 12ης Φεβρουαρίου 1990, ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Αυγούστου 1990 (BGBl 1990 I, σ. 205). Ο νόμος αυτός περί της μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο περιέχει στο άρθρο 1 τον «Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung» (νόμος σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, στο εξής: UVPG). Το άρθρο 22, παράγραφος 1, του UVPG προβλέπει μεταβατικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο οι ήδη κινηθείσες διαδικασίες πρέπει να ολοκληρωθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, οσάκις το σχέδιο δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί κατά το χρονικό σημείο της ενάρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου.

- 11 Με τον τρόπο αυτό θεσπίστηκε καθεστώς εξαιρέσεως των κινηθεισών διαδικασιών αδείας από τις απαιτήσεις της οδηγίας, οσάκις το σχετικό σχέδιο είχε ήδη δημοσιευθεί κατά την έναρξη της ισχύος του εν λόγω νόμου, δηλαδή την 1η Αυγούστου 1990.
- 12 Η διαφορά της κύριας δίκης αφορά την κατασκευή δύο τμημάτων της νέας ομοσπονδιακής οδού B 15 στη Βαυαρία, οδικής συνδέσεως συνολικού μήκους 130 χιλιομέτρων, τα σχέδια και η χάραξη της οποίας αποφασίστηκαν πριν πολλά χρόνια. Το πρώτο επίδικο τμήμα είναι αυτό του Geisenhausen-Haarbach, μήκους 6,9 χιλιομέτρων το δεύτερο, γνωστό υπό την ονομασία «εγκαρσία σύνδεση του Vilstal» και μήκους τριών περίπου χιλιομέτρων, θα συνδέσει τη νέα οδό B 15 με την οδό B 388, προκειμένου να χρησιμεύσει για την παράκαμψη της πόλεως του Vilsbiburg.
- 13 Από τη Διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι η Διεύθυνση αυτοκινητοδρόμων της Βαυαρίας, κύριος του έργου της κατασκευής, υπέβαλε αιτήσεις εγκρίσεως των σχεδίων των εν λόγω δύο τμημάτων στις 7 Σεπτεμβρίου 1988 και στις 9 Νοεμβρίου 1989, δηλαδή μετά τις 3 Ιουλίου 1988, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, και πριν από την 1η Αυγούστου 1990, ημερομηνία έναρξεως της ισχύος του νόμου για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Τα σχέδια αυτά τέθηκαν στη διάθεση του κοινού στο τέλος του έτους 1989. Με δύο αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1991, η Κυβέρνηση της Κάτω Βαυαρίας ενέκρινε τα εν λόγω σχέδια. Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 22, παράγραφος 1, του προαναφερθέντος UVPG, δεν πραγματοποιήθηκε εκτίμηση των επιπτώσεων των εν λόγω σχεδίων στο περιβάλλον, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας.
- 14 Η Bund Naturschutz in Bayern eV και οι λοιποί 41 ενδιαφερόμενοι άσκησαν προσφυγές ακυρώσεως κατά των δύο προαναφερθεισών αποφάσεων περί εγκρίσεως ενώπιον του Bayerischer Verwaltungsgerichtshof. Οι προσφεύγοντες υποστήριξαν ότι η μεταφερθείσα εκπροθέσμως στο εσωτερικό δίκαιο της

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας οδηγία δεν επιτρέπει τη θέσπιση εθνικού μεταβατικού καθεστώτος, όπως αυτό που θεσπίστηκε με το άρθρο 22, παράγραφος 1, του UVPG.

- 15 Επειδή είχε αμφιβολίες ως προς τη συμφωνία του εν λόγω μεταβατικού καθεστώτος προς τις απαιτήσεις της οδηγίας, το εθνικό δικαστήριο ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 12 της οδηγίας να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι

α) τα κράτη μέλη είχαν την υποχρέωση να λάβουν έως τις 3 Ιουλίου 1988 τα αναγκαία μέτρα, ώστε όλα τα σχέδια δημοσίων έργων, που εγκρίθηκαν για πρώτη φορά μετά την ημερομηνία αυτή και εμπίστουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της οδηγίας,

ή υπό την έννοια ότι

β) τα κράτη μέλη όφειλαν βεβαίως να λάβουν τα αναγκαία μέτρα έως τις 3 Ιουλίου 1988, αλλ' ότι διατηρούσαν, εντούτοις, το δικαίωμα δημιουργίας μεταβατικού καθεστώτος για τις ήδη κινηθείσες διαδικασίες χορηγήσεως αδειάς;

- 2) Σε περίπτωση που στο ερώτημα 1 πρέπει να δοθεί απάντηση υπό την υπό στοιχείο β' έννοια:

Πρέπει το άρθρο 12 της οδηγίας να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι

α) η εφαρμοστέα ημερομηνία λήξεως για κάθε μεταβατικό καθεστώς πρέπει να είναι η 3η Ιουλίου 1988,

ή υπό την έννοια ότι

β) τα κράτη μέλη μπορούν, στο πλαίσιο μεταβατικού καθεστώτος, να στηρίζονται στη μεταγενέστερη ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος των εθνικών διατάξεών τους περί μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο;

3) Σε περίπτωση που στο ερώτημα 2 πρέπει να δοθεί απάντηση υπό την υπό στοιχείο β' έννοια:

Πρέπει ο όρος «σχέδιο», που περιλαμβάνεται στα άρθρα 1, 3, 4, και στο σημείο 7 του παραρτήματος I, της οδηγίας, εφαρμοζόμενος σε αυτοκινητοδρόμους και οδούς ταχείας κυκλοφορίας, να γίνεται αντιληπτός υπό την έννοια ότι οι επιπτώσεις στο περιβάλλον

α) πρέπει να εκτιμώνται μόνον ως προς το τμήμα δρόμου για το οποίο ζητείται η χορήγηση αδείας,

ή υπό την έννοια ότι

β) πρέπει να εκτιμώνται, πέραν του χώρου που καλύπτει το εν λόγω τμήμα, σε σχέση προς την οδική σύνδεση στο σύνολό της;»

Επί των δύο πρώτων ερωτημάτων

- 16 Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, στη σκέψη 13, από τη Διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι η διαδικασία που κατέληξε στις δύο αποφάσεις περί χορηγήσεως αδειάς, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, άρχισε μετά τις 3 Ιουλίου 1988, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Υπό το φως του στοιχείου αυτού πρέπει να εξεταστούν τα δύο πρώτα ερωτήματα.
- 17 Με τα ερωτήματα αυτά, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο τη μετέφερε στην εθνική έννομη τάξη του μετά τις 3 Ιουλίου 1988, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, να απαλλάσσει, με μεταβατική διάταξη, από τις υποχρεώσεις που αφορούν την απαιτούμενη από την οδηγία εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τα σχέδια των οποίων η διαδικασία χορηγήσεως αδειάς είχε αρχίσει πριν από την έναρξη της ισχύος του εθνικού νόμου περί μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, αλλά μετά τις 3 Ιουλίου 1988.
- 18 Πρέπει να αναφερθεί συναφώς ότι από την οδηγία ουδόλως συνάγεται ότι αυτή μπορεί να ερμηνεύεται ως επιτρέπουσα στα κράτη μέλη να απαλλάσσουν από την υποχρέωση εκτιμήσεως των επιπτώσεων στο περιβάλλον τα σχέδια των οποίων οι διαδικασίες χορηγήσεως αδειάς κινήθηκαν μετά την ημερομηνία λήξεως της 3ης Ιουλίου 1988. Αντιθέτως, όλες οι διατάξεις της οδηγίας διατυπώθηκαν σε συνάρτηση προς τη σκέψη ότι αυτή θα έπρεπε να έχει μεταφερθεί στις έννομες τάξεις των κρατών μελών το αργότερο έως τις 3 Ιουλίου 1988.
- 19 Επομένως, ανεξάρτητα από το αν η οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίσουν μεταβατικό καθεστώς σχετικά με τις διαδικασίες χορηγήσεως αδειάς που κινήθηκαν και ήσαν ήδη εν εξελίξει πριν από την ημερομηνία λήξεως της 3ης Ιουλίου 1988, η οδηγία απαγορεύει εν πάση περιπτώσει, για τις κινήθεισες μετά την ημερομηνία αυτή διαδικασίες, τη θέσπιση καθεστώτος, όπως αυτό για το

οποίο πρόκειται στην υπόθεση της κύριας δίκης, με εθνικό νόμο ο οποίος, κατά παράβαση της οδηγίας, τη μεταφέρει εκπροθέσμως στην εσωτερική έννομη τάξη. Αυτή η ερμηνεία θα κατέληγε σε μετάθεση της ημερομηνίας λήξεως της 3ης Ιουλίου 1988 και θα ήταν αντίθετη προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία αυτή.

- 20 Επομένως, στα δύο πρώτα ερωτήματα πρέπει να δοθεί ως απάντηση ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο τη μετέφερε στην εθνική έννομη τάξη του μετά τις 3 Ιουλίου 1988, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο, να απαλλάσσει, με μεταβατική διάταξη, από τις υποχρεώσεις που αφορούν την απαιτούμενη από την οδηγία εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τα σχέδια των οποίων η διαδικασία εγκρίσεως είχε κινηθεί πριν από την έναρξη της ισχύος του εθνικού νόμου για τη μεταφορά της οδηγίας αυτής στο εσωτερικό δίκαιο, αλλά μετά τις 3 Ιουλίου 1988.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 21 Το τρίτο ερώτημα τέθηκε μόνο για την περίπτωση κατά την οποία η απάντηση στα δύο πρώτα ερωτήματα θα ήταν αντίθετη προς αυτή που δόθηκε πιο πάνω. Δεδομένου ότι δεν ήταν αυτή η απάντηση του Δικαστηρίου, δεν συντρέχει λόγος να δοθεί απάντηση στο τρίτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 22 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η Γερμανική και η Ολλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτοντος που ανέκυψε ενώπιον

του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 5ης Νοεμβρίου 1992, το Bayerischer Verwaltungsgerichtshof, αποφαινεται:

Το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος, το οποίο τη μετέφερε στην εθνική έννομη τάξη του μετά τις 3 Ιουλίου 1988, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο, να απαλλάσσει, με μεταβατική διάταξη, από τις υποχρεώσεις που αφορούν την απαιτούμενη από την οδηγία εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τα σχέδια των οποίων η διαδικασία εγκρίσεως είχε κινηθεί πριν από την έναρξη της ισχύος του εθνικού νόμου για τη μεταφορά της οδηγίας αυτής στο εσωτερικό δίκαιο, αλλά μετά τις 3 Ιουλίου 1988.

Due	Mancini	Moitinho de Almeida	Diez de Velasco
	Edward	Κακούρης	Joliet
Schockweiler		Rodríguez Iglesias	Grévisse
Zuleeg		Kapteyn	Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Αυγούστου 1994.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

O. Due